

APROB:
Director General al Agenției Naționale
Pentru Siguranța Alimentelor
Gheorghe GABERI

Gaber
"28" *februarie* 2018

GHIDUL

**DE INSPECȚIE ÎN CÂMP A SECTOARELOR SEMINCERE DE LEGUME ÎN
CONFORMITATE CU SCHEMELE SEMINCERE OCDE - ORGANIZAȚIA DE
COOPERARE ȘI DEZVOLTARE ECONOMICĂ**

Grupul de lucru:

1. D. Rusu

2. V. Nirca

3. T. Pșenicinicova

4. O. Besarab

[Handwritten signatures in blue ink corresponding to the list members]

INTRODUCERE

Certificarea varietală a semințelor de legume necesită o verificare a condițiilor de producere la nivel de parcelă.

Rezultatul notărilor precum și informațiile sau documentele care sunt transmise în activitatea de inspecție au caracter confidențial și nu pot fi transmise la alți inspectori.

Ghidul indică, inspectorului, etapele care se parcurg în vederea inspecției în câmp în conformitate cu cerințele Schemelor Semincere OCDE pentru certificarea varietăților de legume destinate comerțului național și internațional, de la înscrierea cererii la multiplicare a culturii, până la luarea deciziei finale, metodele de inspecție și documentele care se întocmesc.

Etapele de bază a procedurii de inspecție sunt:

1. Înregistrarea la multiplicare - se prezintă documentele necesare înscrierii, termenele de depunere a documentelor și verificările care se efectuează pentru înscrierea culturii la multiplicare;
2. Programarea controalelor - după înregistrare, cultura trebuie să figureze în programul anual de multiplicare, pe baza căruia fiecare inspector deține situația culturilor supuse multiplicării, în unitățile repartizate. După documentare, inspectorul își programează controalele urmărind realizarea obiectivelor pentru a lua decizia finală;
3. Obiectivele urmărite și modul de realizare a acestora:
 - ✓ Asolamentul;
 - ✓ Izolare spațială;
 - ✓ Stare culturală;
 - ✓ Coincidență la înflorire;
 - ✓ Identitate varietală;
 - ✓ Puritatea varietală a componentelor;
 - ✓ Starea sanitară;
 - ✓ Evaluarea producției.
4. Completarea obligatorie a tuturor documentelor și materialelor ajutătoare pentru inspecția în câmp.
5. După ce inspecția în câmp a fost efectuată conform cerințelor schemelor semincere OCDE, se ia decizia aprobării finale cu întocmirea Documentului de Inspecție în Câmp.

Pre-control și post-control

Documentul de inspecție în câmp

Certificatul de calitate eliberat de ANSA sau de un laborator acreditat, atribuirea numerelor de loturi și a intervalelor de etichete.

Certificatul de varietate OECD eliberat de ANSA

1. ÎNSCRIEREA CULTURII LA MULTIPLICARE

1.1 ÎNREGISTRAREA AGENTULUI ECONOMIC

Activitatea privind producerea în vederea comercializării, a semințelor de legume se realizează de către agenți economici autorizați

Agenți economici, se înregistrează la DRSA al ANSA în baza cererii depuse și a altor documente – copie xerox a statutului, copie xerox a certificatului de înregistrare, copie xerox a licenței, asigurarea dotării tehnico-materiale (anexa 2), dosarul de prezentare a personalului angajat ce urmează să se ocupe de producerea semințelor. Înregistrarea agenților economici, reprezintă operațiunea de admitere a producerii semințelor de un agent economic, care demonstrează precum dispune de dotările tehnico-materiale necesare și deține personalul cu cunoștințe necesare în acest domeniu.

Verificarea îndeplinirii Condițiilor pentru Înregistrare se face de către inspectorul DRSA:

- În cazul în care documentația corespunde prevederilor legale în vigoare, se acceptă și se comunică rezultatul agentului economic, ocazie cu care se stabilește și data la care este programată instruirea agentului economic sau personalului care răspunde de desfășurarea activităților specifice.

- Inspectorul verifică în teren documentația depusă de solicitant și încheie un proces verbal arătând dacă sunt sau nu sunt îndeplinite condițiile materiale necesare realizării activității respective.

- În cazul neîndeplinirii tuturor condițiilor, de comun acord cu solicitantul, se stabilește un termen pentru realizarea acestora, dar nu mai mult de 60 de zile de la data verificării. Dacă după expirarea acestui termen condițiile nu sunt îndeplinite cererea agentului economic se respinge. Agentul economic poate să depună o nouă cerere de înregistrare atunci când consideră că îndeplinește condițiile necesare.

- În cazul în care documentația nu corespunde, aceasta se înapoiază agentului economic și i se comunica motivele respingerii. Agentul trebuie să refacă documentația și să depună din nou cererea de înregistrare până la o dată anterioară începerii activității de multiplicare a semințelor de legume.

1.2 ÎNREGISTRAREA DECLARAȚIEI DE MULTIPLICARE

Agenții economici înregistrați pentru producerea materialului semincer pot cere înscrierea pentru multiplicare a unei culturi semincere de legume pe un document numit „**Declarația de Multiplicare**” depus la direcții raionale (DRSA) al ANSA, până la data de 1 decembrie, pentru culturile semincere de toamnă și 01 iunie pentru culturile semincere de primăvara.

Declarația de multiplicare va fi înregistrată în registrul unic al autorității, de către personalul desemnat în acest scop.

1.2.1 Verificarea documentelor

Solicitarea în scris privind înscrierea culturii semincere, este primită de către inspectorul control semincer al DRSA. În caz dacă „**Declarația de Multiplicare**” a fost admisă de inspector, o copie acestui document se transmite autorității abilitate întru executarea serviciilor de inspecție a sectoarelor semincere.

Inspectorul de stat verifică dacă „**Declarația de Multiplicare**” este însoțită de toate documentele necesare înscrierii, după cum urmează:

- Un contract de multiplicare cu originator/menținător;
- O declarație de propria răspundere, din care să reiasă ca originatorul/menținătorul își multiplică singur sămânța și nu poate fi transmisă la a 3-ea persoană;
- O declarație sau un contract de redevență din care să reiasă ca menținătorul își dă acordul pentru multiplicarea unui soi protejat de către alt multiplicator;
- Contractul de prestare a serviciilor de aprobare agentului economic cu autoritatea abilitată;
- În cazul soiurilor pentru care s-a depus cerere de înscriere în Catalogul soiurilor de plante al Republicii Moldova se utilizează descrierea soiului așa cum este ea furnizată de solicitant sau descrierea provizorie, pe baza rezultatelor examinării oficiale a testului de distinctivitate, stabilitate și uniformitate.
- - Copia autorizației și a declarației pe proprie răspundere a agentului economic pentru soiuri, hibrizi modificate genetic, întocmit conform Legii privind securitatea biologică a Republicii

Moldova cu descrierea oficială DUS a soiului respectiv, sau a componentelor parentali, în cazul hibrizilor, data de menținător, în cazul când acestea nu sunt descrise în catalogul național sau nu sunt disponibile autorității de certificare;

- schița topografică de amplasare a culturii, și a culturilor premergătoare;
- toate etichetele oficiale, din care după verificare se reține câte una din fiecare lot;
- Copie a documentelor de calitate în care se stabilește proveniența materialului semincer și

categorii biologice:

a) Documente emise în Republica Moldova:

- Act de garantarea autenticității, pentru sămânța Amelioratorului;
- **Certificatul de Calitate** al lotului de sămânța eliberat de un laborator acreditat pentru sămânța certificată și etichetată oficial și „**Documentul de Inspecție în Câmp**”;

b) Documente emise în țările membre CE:

- Eticheta oficială tip CE-obligatoriu;
- **Certificatul de Calitate** al lotului de sămânța eliberat de un laborator acreditat pentru sămânța certificată și etichetată oficial, care este recunoscut de autoritatea din țara respectivă-facultativ;

c) Documente de calitate însoțitoare ale semințelor de import din alte țări:

- Certificat de puritate varietală, tip OCDE pentru țările afiliate la acest sistem sau „**Field inspection**” pentru celelalte țări;

- Certificat internațional de analiza tip ISTA, eliberat de un laborator acreditat de Asociația Internațională pentru Testare Semințelor (ISTA), sau alt tip de buletin recunoscut de autoritatea din țara respectivă;

- Eticheta oficială tip OCDE – obligatoriu. După verificare a etichetelor oficiale, inspectorul reține o eticheta din fiecare lot;

- Descrierea morfologică și fiziologică a soiurilor în cazul în care aceste nu sunt descrise în Registrul Soiurilor de Plante al Republicii Moldova sau nu sunt disponibile autorității de certificare.

În cazul soiurilor pentru care s-a depus cerere de înscriere în Registrul soiurilor de plante al Republicii Moldova se utilizează descrierea soiului așa cum este ea furnizată de solicitant sau descrierea provizorie, pe baza rezultatelor examinării oficiale a testului de distinctivitate, stabilitate și uniformitate.

- Copie a autorizației și a declarației pe proprie răspundere a agentului economic pentru hibrizi modificate genetic, întocmit conform Legii privind securitatea biologică a Republicii Moldova.

- Inspectorul responsabil verifică dacă hibridul pentru care s-a solicitat înregistrarea la multiplicare este înscris în Catalogul soiurilor de plante al Republicii Moldova sau în Lista soiurilor admise spre certificarea semințelor a OCDE. În caz, dacă a fost depusă „**Declarația de Multiplicare**” pentru un soi neînregistrat în Republica Moldova, aceasta se va accepta doar în baza notificării ANSA conform prevederilor Legii despre Semințe Nr. 68 din 05.04.2013:

a) cercetărilor științifice în cadrul relațiilor de colaborare dintre instituțiile de cercetări științifice și instituțiile de învățământ superior de profil agricol;

b) testărilor oficiale efectuate de Comisia de Stat;

c) suplimentării unei varietăți reprezentate cu mai puțin de 10 soiuri în Catalogul soiurilor cu soiuri ce se regăsesc în Catalogul comun al soiurilor de plante al Uniunii Europene;

d) organizării loturilor demonstrative și pentru expoziții pe suprafețe limitate (3 loturi de până la 1 ha de fiecare soi);

e) reproducerii pentru export. Semințele reproduse se reexportă integral atât ca semințe, cât și ca produse derivate.

f) pentru remedierea deficitului de semințe pe piața internă.

1.2.2 Înscrierea la multiplicare

După ce verificarea este încheiată și datele de pe declarația de multiplicare coincid cu datele de pe documentele însoțitoare se înscrie cultură seminceră pentru certificarea oficială.

Declarația de multiplicare se semnează și stampilează de către inspectorul de stat care a făcut verificarea și se aprobă înscrierea la multiplicare.

În cazul în care ea nu corespunde, din unul sau mai multe motive enumerate mai sus, cererea este amânata sau respinsă de la înscriere. Motivele de amânare sau de respingere se comunica solicitantului în scris, în termen de 10 zile de la data solicitării.

Fiecare cultură seminceră admisă în vederea certificării oficiale, poartă unul sau mai multe numere de identitate, înscrise de ANSA, pe ”**Declarația de multiplicare**”, numărul de identitate, este folosit pentru identificarea culturii și asigurarea trasabilității seminței din câmp, în stațiile de condiționare și mai departe la comercializare. Evidența declarațiilor de multiplicare înregistrate, se ține în registrul de evidența a declarațiilor de multiplicare.

2. ORGANIZAREA INSPECȚIEI ÎN CAMP

2.1 Programul anual de multiplicare

După înscrierea culturii la multiplicare, pe baza declarațiilor de multiplicare, se întocmește programul anual de multiplicare de către autoritatea abilitată, care conține culturile admise, pe agenți economici, specii, varietăți, categorii de sămânța și suprafața, ulterior, în baza acestui program, se întocmește și se repartizează, programul anual de multiplicare pentru fiecare inspector în parte.

Pe baza programului anual și a situației centralizatoare a culturilor înscrise la multiplicare, inspectorul întocmește până la data de 30 ale lunii anterioare efectuării inspecției, planificarea lunara a inspecțiilor.

2.2 Documentare

Documentare obligatorie prezentă la inspector:

- Legislație;
- Ghidul de inspecție în câmp;
- Descrierea oficială a varietății de inspectat (DUS test);
- Condiții tehnice de producere a seminței de Floarea soarelui;
- Alte materiale de documentare.

Înainte de începerea inspecției în câmp, inspectorul de stat și inspectorul, trebuie să se documenteze cu documentele nominalizate.

2.3 Programarea controalelor

Pe baza programului anual de multiplicare primit, autoritatea abilitată întocmește un plan de inspecție a culturii, respectând numărul minim de controale stabilit în Ghidul de inspecție, în funcție de fazele (perioadele) de dezvoltare al plantei și de obiectivele urmărite în perioada respectivă. Numărul de controale, în funcție de faza vegetativă și de cultură.

2.4 Efectuarea inspecției în câmp.

Inspectorul se deplasează în teren la data stabilită de comun acord cu agentul economic, conform planului lunar de inspecție, cu dosarul culturii ce conține declarația de multiplicare și documentele anexe împreună cu fișele de control în câmp. Obiectivele de control urmărite de către inspector sunt următoarele:

✓ **Identificarea parcelei.** Este primul pas pe care inspectorul îl face în cadrul inspecției propriu-zise în câmp, după ce ia legătura cu producătorul, și împreună cu acesta verifică dacă a făcut identificarea parcelei de producere a semințelor cu o etichetă, care trebuie să fie vizibilă de către inspector și în care trebuie să se menționeze, numărul de identitate al culturii semincere și parcela. Se bifează pe Fișa de control „da” sau „nu”, după caz, pentru conformitatea cu cele de mai sus. Dacă nu există eticheta se solicită de urgență multiplicatorului prin raportul de inspecție în câmp.

✓ **Localizarea parcelei.** Măsurarea suprafeței și întocmirea schiței de amplasare. După localizarea parcelei, inspectorul trece la măsurarea efectivă a parcelei cu ajutorul instrumentelor aflate în dotare verifică dacă suprafața semănată coincide cu suprafața declarată de producător, după care întocmește schița de amplasare a culturii și a împrejurimilor sale, pe „Fisa de control” care-i va permite o localizare precisă a tuturor observațiilor efectuate în cursul notărilor. Dacă există diferențe între suprafața declarată și cea măsurată se notează la rubrica „suprafața măsurată” valoarea găsită.

✓ **Premergătorul.** Câmpul de producere de semințe trebuie să fie suficient de liber de plante străine din culturile premergătoare. Ele nu trebuie să influențeze cultura seminceră.

Dacă pentru cauza indicată mai sus, culturile anterioare riscă să impurifice câmpul, măsurile luate trebuie să remedieze această stare de lucruri. În acest sens, agricultorul multiplicator are obligația de a indica precis, culturile semănate în timpul ultimilor 4 ani. Cu această ocazie, trebuie de asemenea să menționeze toate eventualele subdiviziuni ale câmpului, în timpul anilor trecuți, precum și întreaga cultura premergătoare a aceluiași soi.

În cazul producției de hibrizi, același câmp nu poate fi utilizat pentru aceeași specie 2 ani consecutivi, pentru a evita prezența plantelor din cultura premergătoare provenind din producția de semințe hibride a anului precedent. În situația în care rotația culturii nu este respectată de agricultorul multiplicator conform recomandărilor de mai jos, atunci se impune efectuarea unui control suplimentar, pentru că inspectorul să se asigure că parcela este liberă de plante din cultura premergătoare.

Rotația recomandată în câmp, după aceeași specie:

- spanac, salata minimum 2 ani;
- ceapa, praz, usturoi minimum 4 ani;
- toate celelalte specii minimum 3 ani.

• **Izolarea.** Culturile de producere a semințelor trebuie să fie izolate de toate sursele de contaminare cu polen străin și de toate sursele de transmitere a bolilor prin semințe (se înțelege, infecția cu virusuri transmisibile prin semințe și plante bolnave care pot fi cauza unor maladii). Pentru aceasta inspectorul trebuie să se asigure că parcela este liberă de plante din cultura precedentă și de specii cu risc sanitar, în vederea limitării riscului de infectare a culturii cu organisme patogene. De asemenea, este necesară absența tuturor speciilor care riscă să contamineze cultura seminceră cu polen străin atât în cultura cât și în perimetrul spațiului de izolare. În cazul în care cultura seminceră conține un număr suficient de mare de plante din cultura anterioară care ar putea contamina cultura seminceră cu polen străin, aceasta se aduce la cunoștința producătorului, și de comun acord se stabilește un termen de efectuare a lucrării de eliminare a acestor plante străine. Termenul este precizat în „Fișa de control” care este semănată și stampilată de către producător.

Producătorul va furniza un plan al culturii semincere și al culturilor din împrejurimi, care trebuie să atragă atenția inspectorului asupra întregii surse potențiale de polen nedorit.

Atunci când distanța de izolare între parcela de producere de semințe și culturile contaminatoare din împrejurimi, nu este suficientă, inspectorul trebuie să ceară izolarea culturii fie prin distrugerea parțială sau totală a sursei contaminatoare, fie prin distrugerea parțială, până la realizarea distanței impuse a părții neizolate, a câmpului de producere.

Nerespectarea condițiilor privind distanțele de izolare duce la respingerea culturii (totală sau parțială).

• **Stare culturală.** După ce inspectorul a făcut cunoștință cu parcela și împrejurimile sale și s-a asigurat că ea este izolată de alte culturi susceptibile de a transmite polen străin, sau că nu există pericolul infectării culturii semincere cu boli transmise prin semințe, trece la examinarea câmpului într-un mod mai detaliat și în special a marginilor sale. Inspectorul notează în „Fișa de control”, omogenitatea parcelei în ceea ce privește dezvoltarea plantelor (dezvoltarea componentului mascul în raport cu cel femeii în cazul loturilor de hibridare), condițiile de irigare și modul cum se realizează aceasta, reperează zonele precoce și zonele tardive din câmpul de producere.

• **Starea sanitară.** Câmpul de producere a semințelor trebuie să fie liber de organisme dăunătoare care ar putea reduce valoarea de utilizare a semințelor. Se consideră plante atacate, cele care prezintă semne și simptome specifice organismului dăunător respectiv, indiferent de intensitatea atacului, iar acestea sau se tratează corespunzător sau se elimină din cultura seminceră.

În acest sens, inspectorul se asigură că producătorul a efectuat tratamentele corespunzătoare combaterii agentului patogen depistat în cultura, iar în cazul unor simptome de boli sau dăunători de carantina se anunță inspectorul fitosanitar în vederea ridicării probelor pentru confirmarea sau infirmarea suspiciunilor și eliberarea pașaportului fitosanitar. Inspectorul va respecta regulile de igiena sanitară pentru a evita transmiterea infecțiilor cu organisme dăunătoare în parcelele de multiplicare.

Norme interne privind prezenta organismelor dăunătoare care afectează calitatea semințelor de legume

Specia	Organismul dăunător
Ardei	Fusarium oxysporum
Plante mama bulboase, rădăcinoase	Erwinia carotovora
Fasole	1.Pseudomonas syringae pv. phaseolicola 2.Colletrothichum lindemuthianum 3.Achanthoscelides obtectus
Bostănoase	1. Pseudomonas syringae pv. lachrymans 2. Colletotrichum lagenarium
Ceapa și praz	1. Allium virus 1 2. Erwinia carotovora 3. Peronospora destructor 4. Helminthosporium alii
Mazăre	1. Ascochyta pisi 2. Bruchus pisorum
Vărzoase, ridichi	1. Alternaria brassicae 2. Stemphyllmm brassicae 3. Xanthorcîonas campestris pv. canspesîris 4. Phoma lingam 5. Ceutorhynchus assimilis
Tomate	1. Pseudomonas syringae pv . tomato 2. Fusarium oxysporium 3. Phytophthora infestans 4. Ascochita hortorum
Vinete	Ascochita hortorum

• **Identitatea și puritatea varietală.** În cadrul controlului efectuat de inspector pentru determinarea identității varietale, acesta verifică dacă plantele din cultura seminceră, corespund caracteristicilor soiului din descrierea oficială DUS, sau în cazul hibridilor, cu descrierea liniilor sau a componentelor parentali, dată de menținător. Aceasta se realizează, prin parcurgerea câmpului în totalitate și examinarea unui număr satisfăcător de plante, acest număr depinzând de dificultatea cu care caracterele liniei, componentelor parentali, soiului și uniformitatea lor poate fi deosebită.

Pentru stabilirea identității varietale, inspectorul trebuie să cunoască caracterele varietale specifice fiecărei varietăți în parte, precum și momentele de identificare a acestora. Ca documente de referință inspectorul va folosi descrierea UPOV, după care validează identitatea varietală a soiului, sau a fiecărui genitor în parte în cazul hibridilor, ca fiind:

- conforme soiului (plante tipice);
- neconforme soiului (plante netipice).

În cazul în care identitatea varietală nu este conformă varietății, cultura seminceră se respinge, inspectorul întocmește raportul de inspecție care se înmânează multiplicatorului.

Pentru a permite un examen detaliat al purității varietale a plantelor, cultura seminceră trebuie să fie într-o stare corespunzătoare și anume, să fie suficient de liberă de buruieni și alte specii de cultură ale căror semințe sunt greu de eliminat din cultura seminceră, la prelucrare. Prezența impurităților varietale în parcela de producere, constituie o cauză de respingere a acesteia. Se numește impuritate sau aberație, toate plantele care manifesta diferențe față de genitorul mascul sau femel, în cazul hibridilor, sau sunt neconforme în cazul soiurilor, cu descrierea oficială DUS, dată de menținător. Toate impuritățile trebuie să fie eliminate atât din parcela de producere cât și din spațiul de izolare, înainte ca ele să emită polen.

Inspectorul trebuie să cunoască modul de exprimare al cerințelor de puritate varietală la cultura pe care o inspectează, conform ordinelor în vigoare. La speciile legumicole, puritatea varietală se

exprimă în procente și ea nu trebuie să depășească limitele admise pe specii, conform tabelului de mai jos.

Nr.	Specificare	Puritate varietală, %		Izolarea spațială, m	
		Prebaza, Baza	Certificată	Prebaza, Baza	Certificată
1.	Ardei	98	96	500	300
2.	Bob	98	96	400	200
3.	Castraveți	98	96	500	300
4.	Ceapa, praz	97	95	500	300
5.	Dovlecel	97	95	500	300
6.	Dovleac	99	96	500	300
7.	Fasole, mazăre	99,7	99,0	400	200
8.	Morcov	97	95	500	300
9.	Pătrunjel de rădăcina, frunze	97	95	500	300
10.	Pepene galben, verde	97	94	500	300
11.	Ridichi	97	95	1 000	600
12.	Sfecla roșie, pețiol	97	95	1 000	600
13.	Țelina	97	94	500	300
14.	Tomate	98	96	500	300
15.	Varză (toate varietățile)	97	95	1 000	600
16.	Vinete	97	95	500	300
17.	Porumb zaharat, pentru floricele	99	98	500	300

- **Estimarea densității.**

Pentru a vedea dacă cultura seminceră se încadrează în limitele admise pe specii, conform tabelului de mai sus, inspectorul face mai întâi o estimare a densității. Estimarea densității (pl/ha) se face cu o precizie suficientă pentru determinarea plantelor efectiv prezente în parcelă (în cazul hibridilor pentru fiecare părinte în parte). Pentru aceasta, efectuăm 5 numărători pe câte 10 plante, facem o medie a numărului de plante pe metru liniar, în diverse puncte din parcelă, înaintând pe schema **X**, **V** sau **W**, și apoi calculăm densitatea după formula:

$$D = (1\ 000\ 000 \times M) : L$$

Unde, M = număr mediu de plante pe metru liniar; L = distanța între rânduri;

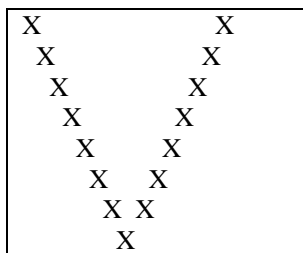
- **Stabilirea numărului de puncte de control.** După calcularea densității se trece la stabilirea numărului punctelor de control, 1 punct de control = 100plante. Numărul punctelor de control variază în funcție de specie și de mărimea câmpului.

Numărul punctelor de control trebuie să crească proporțional cu dimensiunile câmpului, dar și cu categoria de sămânță. În cazul culturilor de semințe de prebază sau bază, a căror suprafețe sunt reduse (până la 1000 de plante) se analizează toate plantele. Pentru suprafețe mai mari de 1000 plante, inspectorul își fixează stația de control în zona în care apar plante netipice observând și vecinătățile. Pentru depistarea impurităților (plante netipice, plante autopolenizate în cazul hibridilor) inspectorul de câmp (aprobator) parcurge câmpul în totalitate, după o traiectorie în **X**, **V** sau **W**. Începând itinerariul în unul din colțurile parcelei, niciodată același la următoarele vizite.

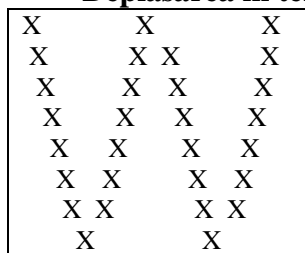
Punctele de control trebuie să fie repartizate în mod aleatoriu și să fie reprezentative pe ansamblul culturii. Inspectorul nu trebuie să aleagă în mod conștient parcelele care par de calitate mai bună sau cele care par mai slabe.

Pentru alegerea lor aleatorie, se poate prestabili o anumita distanță pe care sa o parcurgă între punctele de control, având în vedere direcția de semănat, astfel încât fiecare parcela sa fie reprezentativa la trecerea diferită a semănătorii.

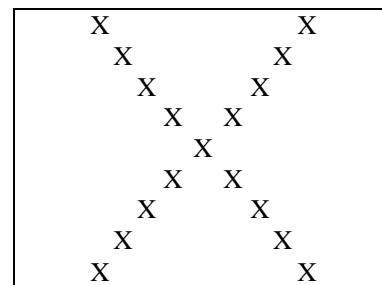
Deplasarea în teren

Deplasarea în V

Deplasarea în W

Deplasarea în X

După ce au fost stabilite puncte de control, se efectuează inspectarea în câmp:

CONTROL 1.

La primul control, indiferent de specii de plante (anuale sau bienale), inspectorul se prezintă producătorului și împreună cu acesta verifică toate datele referitoare la cultura înscrisa la multiplicare, și anume:

- dacă varietatea și suprafața menționată în „**Declarația de multiplicare**” corespunde cu cea existentă în teren;
- numărul parcelor semămate și suprafețele lor (inspectorul va măsura efectiv suprafața parcelor și va întocmi o schiță a acestora și a împrejurimilor);
- dacă producătorul a identificat parcelele cu câte o eticheta;
- rotația culturii. Producătorul trebuie sa precizeze pentru fiecare din ultimii 4 ani, speciile cultivate pe parcela respectiva, conform datelor din Registrul câmpurilor;
- starea culturală a lotului semincer: dezvoltarea și uniformitatea plantelor, respectarea tehnologiei de cultură, aplicarea lucrărilor specifice, întreținerea culturii;
- starea sanitară a culturii, tratamentele efectuate, substanțele și dozele utilizate.

La sfârșitul controlului, rezultatele se trec în Fișa de control corespunzătoare controlului 1.

CONTROL 2.

La specii de plante anuale, se efectuează la primul recoltat înainte de extragerea semințelor, atunci când inspectorul verifică:

- Puritatea și identitatea varietală;
- Densitatea plantelor la ha;
- Starea culturală;
- Starea sanitară;
- Estimarea producției de semințe

La specii de plante bienale, se efectuează după ce producătorul a efectuat sortarea materialului de înmulțire fie în vederea comercializării lui, fie în vederea plantării în câmp, când inspectorul stabilește identitatea varietală a organelor de reproducere vegetativă (bulbi, rizomi, alte) recoltați, ceea ce presupune compararea caracterelor varietății cu descrierea oficială a soiului furnizată de agentul economic, și determina puritatea varietală. Pentru aceasta, inspectorul își stabilește numărul unităților de eșantionare, în funcție de cantitatea de plante-mama aflată în depozit, în dependența de specie.

După determinarea purității varietale, inspectorul verifică:

- starea sanitară a organelor de reproducere vegetativă (bulbi, rizomi, alte) recoltați;
- se estimează producția de plante mama.

Starea sanitară a plantelor mama este verificată și de inspectorul fitosanitar care urmărește prezenta bolilor de carantină specifice culturii și care emite pașaportul plantei în cazul comercializării acestora.

La sfârșitul controlului, rezultatele se trec în Fișa de control corespunzătoare.

CONTROL 3.

La specii de plante bienale, Controlul 3, reprezintă de fapt primul control care se efectuează în anul doi de vegetație a lotului semincer, în stadiul de început de înflorit, când inspectorul de câmp (aprobator) verifică din nou:

- datele despre cultura înscrisă la multiplicare (vezi Controlul I);
- izolarea culturii. Inspectorul verifică interiorul spațiului de izolare asigurat, în spatele gardurilor, după și în interiorul culturilor învecinate, în grădini, pe marginea drumurilor, a căilor ferate, făcând înconjurul parcelei. În acest fel se stabilește respectarea izolării spațiale pentru fiecare specie de plante;
- starea culturală a lotului semincer. Dezvoltarea și uniformitatea plantelor, (respectarea tehnologiei de cultura, schema de plantat furnizată de proprietarul seminței, densitatea).
- Întreținerea culturii, dacă producătorul a efectuat purificarea biologică care se face în următoarele faze: în faza de început de înflorit și înflorit în masă când se elimină plantele netipice, cele cu înflorire timpurie sau tardivă;

starea sanitară a culturii. Tratamentele efectuate, substanțele și dozele utilizate, dacă au fost eliminate plantele virozate și cele atacate;

La sfârșitul controlului, rezultatele se trec în Fisa de control corespunzătoare.

Înainte de recoltarea semințelor când inspectorul de câmp (aprobator) verifică încă o dată starea sanitară a culturii și face estimarea producției, în funcție de rezultatul determinărilor și aprecierilor făcute în câmp, inspectorul ia decizia de clasare a culturii: admis, admis sub rezerva, admis cu declasare sau respins (parțial sau în totalitate).

2.4 Estimarea producției

La ultimul control în câmp efectuat de inspector, acesta verifică încă o dată starea fitosanitară a culturii, face estimarea producției și ridică proba martor din teren înainte de recoltare.

3. VERIFICAREA OFICIALĂ ÎN POSTCONTROL A SEMINȚEI DE PROVENIENȚA.

Verificarea identității și purității varietale se efectuează în post-control, se organizează și se efectuează de către ANSA.

Prin verificarea semințelor în post-control se urmărește:

- dacă caracterele soiurilor au rămas distincte, uniforme și stabile în cursul multiplicărilor conform descrierii oficiale în baza căreia a fost înregistrat soiul în registru soiurilor de plante și dacă identitatea și puritatea varietală este conformă normelor;
- interzicerea la multiplicare sau în producția pentru consum a loturilor de semințe necorespunzătoare ca identitate, puritate și stare fitosanitară;
- supravegherea și monitorizarea activității agenților economici înregistrați care produc și multiplică sau prelucrează și comercializează sămânță;
- verificarea și îmbunătățirea funcționării sistemului de asigurare a calității semințelor.

Post-controlul este obligatoriu atunci când:

- este destinat producerii unei noi generații de semințe (post-controlul în acest caz reprezintă pre-controlul generației următoare);

- sămânța multiplicată provine din sămânța venită din alte țări pentru multiplicare. În acest caz, dacă laboratorul acreditat nu deține o probă de referință (etalon) pentru soiul respectiv, se ridică un eșantion de referință din fiecare lot de sămânță înainte de semănat și se trimite în post-control o dată cu eșantioanele ridicate din loturile de sămânță multiplicată și, dacă e cazul, cu descrierea soiului respectiv. Nu se ridică eșantioane de referință din sămânța soiurilor înregistrate în registru soiurilor de plante a Republicii Moldova;

- când sămânța a fost produsă în afara țării de înregistrare a soiului, cele două autorități se vor pune de acord în privința efectuării testelor de post-control;

- se verifică în post-control sămânța din toate loturile destinate exportului, atât sămânța certificată final cât și sămânța necertificată final.

Eșantioanele de sămânță, pe categorii de sămânță, care se prelevează în vederea verificării în post-control sunt:

- din sămânța Prebază și Bază se verifică un eșantion din fiecare partidă;

- din sămânța Certificata un eșantion din fiecare partidă sau lot;
- eșantioanele prelevate în urma reambalării sau pentru semințele certificate sub supraveghere oficială se trimit în post-control, prin sondaj;
- autoritatea oficială poate stabili verificarea în post-control a oricărei partide sau lot de semințe când consideră necesară verificarea;
- în post-control, caracteristicile trebuie controlate în conformitate cu metodele de verificare acceptate pe plan internațional.

Eșantioanele destinate post-controlului se eșantionează de către persoanele oficiale din cadrul DRSA al ANSA, care întocmesc un proces verbal de eșantionare, în conformitate cu standardele în vigoare aliniat la metodele internaționale.

Eșantioanele se expediază la centre responsabile stabilite de DCS al ANSA, până la datele stabilite pe grupe de specii, însoțite de un borderou în care se va specifica: specia, soiul, categoria de sămânță, lotul sau partidă.

Se consideră corespunzătoare puritatea varietală determinată în post-control, egală cu normele interne de puritate varietală sau mai reduse cu maximum 1 % , iar în cazul hibrizilor se considera satisfăcătoare puritatea varietală de minim 95%.

4. DECIZIA INSPECTORULUI.

În funcție de rezultatele determinărilor efectuate în câmp, a observațiilor și notărilor din Fișele de control inspectorul de câmp (aprobator) face încadrarea culturii, cu decizia:

„**ADMIS**” - atunci când cultura semincă întrunește condițiile stabilite și eliberează „**Documentul de Inspecție în Câmp**”; cu această decizie;

„**RESPINS**” - atunci când cultura semincă nu întrunește una sau mai multe condiții prevăzute în normele în vigoare, caz în care înștiințează în scris agentul economic printr-un raport întocmit cu datele din Fișele de control. Acesta are dreptul ca în termen de 3 zile, să depună o cerere prin care să solicite o re-inspecție.

Re-inspecția se face în cazuri de litigiu după ce inspectorul a luat decizia de respingere a culturii.

Re-inspecția se rezolvă în timp util de către DCS al ANSA pe baza examinărilor efectuate în câmp, de alt inspector de stat în prezența originatorului, agentului economic, după caz, și a altor persoane competente. Dacă și în urma re-inspecției, cultura semincă nu îndeplinește condițiile, aceasta se respinge și inspectorul de stat eliberează documentul „**Documentul de Inspecție în Câmp**”; cu decizia „**RESPINS**”.

- „**Admisă cu Declasare**”, în cazul în care cultura semincă nu întrunește condițiile pentru categoria de sămânță respectivă, dar întrunește condițiile pentru a fi declasată la o altă categorie. Aceasta se realizează numai cu acordul menținătorului, caz în care inspectorul eliberează documentul „**Documentul de Inspecție în Câmp**”; cu decizia „**Admisă cu Declasare**”, iar în situația în care menținătorul nu își dă acordul pentru declasare, decizia va fi de respins.

- „**Admis sub Rezervă**”, în cazul în care cultura semincă nu îndeplinește anumite condiții în câmp datorite unor cauze ce pot fi remediate până la certificarea finală sau inspectorul consideră că sămânța poate avea vicii ascunse, atunci eliberează documentul cu decizia „**Admis sub Rezervă**”, aceasta presupunând însă efectuarea unor examinări oficiale ulterioare recoltării semințelor, care cad în sarcina și sub responsabilitatea producătorului.

În cazul unei diferențieri evidente a uniformității culturii, atunci se emit documente de inspecție separate pentru fiecare porțiune caracteristică.

5. RECOLTAREA.

După eliberarea „**Documentul de Inspecție în Câmp**”; și a „**Adeverințelor de Transport**” de către autoritate, producătorul poate începe recoltarea producției semincere.

Recoltarea se efectuează pe partide din aceeași specie, soi și categorie de sămânță, conform „**Documentul de Inspecție în Câmp**” urmărindu-se evitarea oricăror impurificări ale seminței. Orice mijloc de transport al recoltei de semințe de la producător la stația de prelucrare trebuie să fie însoțit de documentul „**Adeverința de transport semințe**” înseriat de autoritate, care se completează pentru fiecare mijloc de transport.

6. ELIBERAREA DOCUMENTELOR.

Documentul de inspecție în câmp și adeverințele de transport se eliberează în trei exemplare din care un exemplar rămâne la sediul autorității abilitate, iar celelalte două se înmânează agentului economic, în cazul Documentului de inspecție în câmp. Iar în cazul „Adeverințelor de transport” se înmânează agentului economic toate cele trei exemplare, urmând că după încheierea recoltatului să depună un exemplar la sediul autorității, completat cu cantitățile pe fiecare mijloc de transport în vederea justificării producției obținute.

Desemnarea materialului semincer ca „Sămânța Standard”.

Semințe standard reprezintă categorie de semințe a varietăților care sunt declarate de multiplicator ca fiind adecvată varietății și precum satisface cerințe minime a purității varietale și se conformează definiției de varietate. Aceasta categorie trebuie să se conformeze cu toate condiții menționată în Schemele Semincere OCDE.

Varietăți care sunt eligibile pentru producerea seminței pe teritoriul Republicii Moldova sunt automat eligibile pentru producerea seminței standard.

Semințe standard sunt necesare de testat într-un laborator acreditat la indice puritatea fizică și germinația, și în cazul când este posibil la starea fitosanitară, iar rezultatele testelor să fie disponibile spre vizorul Autorității Desemnate.

Sub controlul Autorității Desemnate sămânța standard trebuie să fie ambalată și etichetată în conformitate cu cerințele Schemelor Semincere OECD. Pentru specii de legume cu bob mare mărimea lotului nu trebuie să depășească 20 000 kg, iar pentru cele cu bob mic să nu depășească 10 000 kg. Este admisă toleranță de 5 %.

După procesul de ambalare și etichetare, absolut toate loturi de semințe trebuie testate într-un laborator acreditat, cu obținerea ulterioară a certificatului de calitate.

Sămânța necertificată final.

Sămânța poate circula ca sămânța necertificată final de pe raza teritorială a Republicii Moldova sau într-o altă țară, înainte de a cunoaște rezultatul certificării finale, cu condiția să fi fost admisă în urma inspecției în câmp și însoțită de eticheta oficială de culoare gri (model OCDE) și certificatul de calitate eliberat de un laborator acreditat.

Sămânța necertificată final poate fi:

- sămânța brută, ambalată sau vrac în container sau mijloace de transport curate, închise, sigilate și însoțite de eticheta oficială și documentul oficial pentru sămânța necertificată final;

- sămânța condiționată, neambalată dar în containere sau ambalată, etichetată oficial, care nu a fost eșantionată oficial sau după eșantionare oficială dar înaintea obținerii rezultatelor analizei de laborator privind germinația pentru a fi certificată oficial, însoțită de eticheta oficială gri și documentul pentru sămânța necertificată final;

În certificatul oficial, care însoțește semințe necertificate, este obligatoriu menționată următoare informație: suprafața cultivată, cantitatea de semințe, o mențiune care să ateste îndeplinirea condițiilor pe care trebuie să le respecte semințe de legume.

7. Înregistrarea și eliberarea Certificatului OECD.

4.1. După ce agentul economic primește documentul de inspecție în câmp, numărul loturilor și a intervalelor de etichete, depune o cerere la ANSA pentru a obține Certificatul de Varietate pentru circulație liberă pe piața UE și a țărilor membre care au aderat la schemele semincere OECD. Certificatul OECD se eliberează numai în cazul dacă cultura și soiul dat este introdus în Catalogul European comun OECD.

NOTĂ: Materialul semincer nu poate circula fără certificatul de calitate eliberat de ANSA, iar cel exportat va deține certificatul de calitate de tip ISTA eliberat de un laborator acreditat și certificatul de varietate OECD eliberat de organul abilitat ANSA.

8. Post Control se va efectua în conformitate cu prevederile instrucțiunii care este descrisă mai jos.

INSTRUCȚIUNE

cu privire la efectuarea postcontrolului materialului semincer a unor culturi agricole

8.1.1 Dispoziții generale

1. Scopul efectuării post-controlului este verificarea identității și purității varietale, a gradului de sterilitate a liniilor consangvinizate și analogilor lor sterili, precum și a analogilor soiurilor și hibrizilor simpli sterili și calității de soi a materialului semincer.

Conform Schemelor de producere a semințelor ale Organizației pentru Cooperare și Dezvoltare Economică (OCDE) la care Republica Moldova a aderat, post-controlului sunt supuse următoarele categorii de semințe a soiurilor înregistrate:

semințele de prebază, bază;

semințele de hibrizi;

semințe Certificate generația I

semințele de import (soiuri înregistrate).

2. Verificarea semințelor în post-control identifică:

a) dacă caracterele soiurilor au rămas distincte, uniforme și stabile în cursul multiplicărilor, conform descrierii oficiale în baza căreia a fost înregistrat soiul în registrul soiurilor de plante și dacă puritatea varietală corespunde normelor;

b) acțiunile de interdicere la multiplicare sau în producția pentru utilizare a loturilor de semințe necorespunzătoare ca identitate, puritate și stare fitosanitară;

c) activitățile de supraveghere și monitorizare a activității agenților economici înregistrați care produc și multiplică sau prelucrează și comercializează semințe în vederea păstrării identității și purității varietale.

3. Post-controlul în câmp este un segment al activității de însămânțare a materialului semincer pe parcele și pe suprafețe identice și se organizează pe terenurile Comisiei de Stat pentru Testarea Soiurilor de Plante (în continuare - Comisia de Stat) și se efectuează de Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor (în continuare - ANSA), prin compararea cu proba - etalon (standard) din sămânța amelioratorului sau din sămânța de referință a soiurilor străine.

4. Post-controlul este obligatoriu în condițiile în care lotul:

a) este destinat producerii unei noi generații de semințe (post-controlul reprezintă în acest caz precontrolul generației următoare);

b) pentru sămânța care provine din import, destinată multiplicării, se prelevă o probă de referință din fiecare lot de semințe, înainte de semant și se trimite la Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor.

c) se verifică în post-control semințele din toate loturile destinate exportului.

Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor poate stabili verificarea în postcontrol a oricărei partide sau a oricărui lot de seminte, a soiurilor înregistrate când consideră necesară verificarea lor.

În post-control, caracteristicile fiecărui soi(hibrid) se efectuează în conformitate cu metodele de verificare acceptate pe plan internațional (OCDE).

Determinarea purității semințelor de soi a, precum și a gradului de androsterilitate la analogii sterili, se efectuează de către o comisie mixtă, constituită din reprezentanții Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor, ameliorator sau menținătorul soiului sau hibridului.

Supravegherea metodică a post-controlului pentru determinarea purității de soi a semințelor, precum și a gradului de androsterilitate la analogii sterili este exercitată de Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor.

Tehnologia cultivării plantelor pe sectoarele de semințe la post-control trebuie să corespundă cerințelor de creștere a plantelor utilizate în zona respectivă, prevederilor OCDE și prezentei instrucțiuni.

8.1.2 Prelevarea și dirijarea probelor

Prelevarea (ridicarea) probelor de semințe pentru post-control se efectuează de inspectorii abilitați din

cadru Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor, în prezența reprezentantului producătorului, respectiv a agentului economic care prelucrează sămânța.

Prelevarea probelor de semințe pentru post-control se efectuează conform cerințelor expuse în standardul 12036-85 "Semințele de culturi agricole. Regulile de primire și metodele de prelevare a eșantioanelor". În caz de divergențe, aprecierea calității se efectuează în conformitate cu cerințele standardului 12047-85 "Semințele de culturi agricole. Regulile aprecierii calității pentru arbitraj".

Probele de semințe din speciile și categoriile biologice care se vor verifica în microculturi, conform schemelor de producere a semințelor OCDE sunt de următoarele culturi:

a) Cereale păioase: pentru semințele de Prebază și de Bază se verifică o probă din fiecare lot de semințe; pentru sămânța Certificată, Certificată generația I, se ridică de către inspectorii abilitați câte o probă din fiecare lot, iar o fracțiune din probele a 10 loturi dintr-o partidă a unui soi autogam și o fracțiune din probele a 4 loturi dintr-o partidă a unui soi alogam formează proba care se trimite și se verifică în post-control.

b) Porumb și sorg: pentru semințele de Prebază și de Bază se verifică în postcontrol o proba din fiecare lot de semințe, pentru sămânța Certificată se prelevă o proba din fiecare lot, iar o fracțiune din probele a 10 loturi dintr-o partidă a unui soi sau hibrid formează proba care se trimite și se verifică în post-control.

c) Plante furajere și oleaginoase: pentru sămânța de Prebază și de Bază se verifică o probă din fiecare lot, pentru sămânța Certificată, Certificată generația I, se prelevă o probă din fiecare lot, iar o fracțiune din probele a 4 loturi dintr-o partidă formează proba care se trimite și se verifică în post-control.

d) Sfecla de zahăr și sfecla furajeră: pentru sămânța de Prebază și de Bază se verifică o probă din fiecare lot, pentru sămânța Certificată se prelevă o probă din fiecare lot de semințe, iar o fracțiune din probele a 4 loturi dintr-o partidă formează proba care se trimite și se verifică în post-control.

e) Legume: pentru sămânța de Prebază și de Bază se verifică o probă din fiecare lot de sămânță, pentru sămânța Certificată se verifică o probă din fiecare lot de semințe, pentru sămânța Standard se verifică o probă din fiecare partidă prin sondaj.

f) Cartof: pentru sămânța de Prebază și de Bază se verifică în post control o probă din fiecare lot, pentru sămânța Certificată se verifică la clasa A o probă pe partidă, iar la clasa B probele se verifică prin sondaj.

Nu se trimit în post-control probe prelevate în urma reambalării și reetichetării.

Probele destinate post-controlului la sămânța prelucrată se formează și se expediază în modul următor:

a) din sămânța prelucrată, se prelevă câte o probă din fiecare lot sau partidă, după caz;

b) proba pentru post-control, se expediază imediat de către prelevator la ANSA, care, ulterior, în termenele stabilite, o va trimite la Comisia de Stat; Din proba expedită, Inspectoratul General, va reține jumătate, ca martor, pentru soluționarea, în anul următor, a eventualelor litigii.

Probele destinate post-controlului la sămânța brută se formează și expediază în modul următor:

a) se ridică câte o probă din fiecare partidă aprobată, înaintea expedierii seminței pentru prelucrare, care se divide în două subprobe pentru păstrare: una la producător și una la ANSA.

b) în cazul în care producătorul nu este concomitent și prelucrător, și când este necesar un post-control din sămânța brută, prin subdivizare se formează trei probe, din care una rămâne la producător, a doua rămâne la agentul economic care prelucrează sămânța și a treia se înaintează ANSA în vederea verificării. În cazul în care producătorul este și prelucrător, se formează două probe, din care una rămâne la producător, iar a doua se expediază la ANSA;

c) probele destinate postcontrolului din sămânța brută se păstrează doi ani.

Pentru semințele care vor fi destinate exportului se pot lua probe suplimentare, care se gestionează de către ANSA.

Pentru fiecare probă inspectorii abilitați ai ANSA întocmesc, pe formulare tipizate (anexa 1), o fișă de ridicare a probei de semințe pentru verificarea purității varietale în microculturi, care se întocmește în două exemplare, din care unul se păstrează în instituția care efectuează postcontrolul, al doilea – se păstrează în organizația care a expedit semințele. Fiecare probă va purta numărul lotului sau numărul

de identitate al partidei, după caz. În cazul exportului proba va purta numărul lotului de export.

Probele de semințe se trimit pentru verificare în postcontrol pe sectoarele din rețeaua Comisiei de Stat unde urmează să se efectueze verificarea purității varietale și stării sanitare, însoțite de un borderou în care se scrie specia, soiul (hibridul, linia), categoria biologică și numărul de lot. Într-un borderou separat, care se trimite către ANSA, se va înscrie suplimentar: agentul economic producător, numărul actului de inspecție în câmp, numele inspectorului care a emis documentul. Fișele de ridicare a probelor și copiile borderourilor se păstrează confidențial de persoana desemnată din cadrul DCS al ANSA.

Pentru postcontrol se trimite sămânța ambalată obligatoriu într-un săculeț de pânză rezistentă, sigilat, care să cuprindă cantitatea de sămânță necesară. În săculeț se va introduce o etichetă care va cuprinde: denumirea, specia, soiul, categoria biologică și numărul lotului sau partidei. O etichetă similară va fi aplicată pe săculeț, la exterior. Săculețul se sigilează cu aplicarea ștampilei organizației (agentului economic), care a expedit semințele.

Probele semințelor de Prebază, Bază se sigilează cu sigila instituției de cercetări științifice sau a Inspectoratului General.

Greutatea probei pentru post-control se stabilește conform anexei nr. 2.

8.1.3 Pregătirea probelor de semințe pentru semănat

Probele de semințe destinate post-controlului se înregistrează în ordinea primirii în cartela specială (anexa nr.3) sau registrul de înregistrare (anexa nr.4). Actele se acumulează într-o mapă specială, în ordinea primirii. Săculețele cu probe de semințe se marchează cu aceleași numere de înregistrare din cartelă sau registru, sub care se indică denumirea culturii și soiului.

Concomitent, se iau decizii referitor la utilizarea lotului dat de semințe în scopuri semincere sau sunt trecute în altă reproducție.

8.1.4 Semănatul

În dependență de cantitatea probelor primite pentru post-control, ANSA apreciază și întocmește planul de lucru și schema de amplasare a culturilor pentru efectuarea semănatului.

Parcelile semănate se marchează cu etichete pe care se indică numărul semănăturii, conform schemei de amplasare a culturilor.

Semănatul trebuie să fie efectuat în epoci optime cu respectarea regulilor tehnologice în vigoare.

Îngrijirea, supravegherea (controlul) semănăturilor

Pe întreaga perioadă a vegetației, semănăturile se supun supravegheților fenologice pe fiecare probă aparte.

În momentul în care observațiile efectuate în parcelele de control permit identificarea unor loturi necorespunzătoare din punctul de vedere al autenticității sau purității varietale, responsabilul de post-control al DCS va informa conducerea ANSA, care va lua operativ măsurile corespunzătoare în teritoriu.

La semințele importate pentru multiplicare din soiuri la care nu este disponibilă descrierea oficială sau aceasta nu este relevantă, proba ridicată de ANSA din sămânța importată va fi utilizată ca probă de referință pentru compararea cu proba din sămânța multiplicată pe teritoriul Republicii Moldova.

Rezultatele observațiilor din post-control se înscriu în registru, unde sunt descrise fazele principale de creștere și dezvoltare a plantelor, termenele de executare a lucrărilor, care se trimit la ANSA, însoțite de observațiile și concluziile responsabilului de post-control (anexele 5 și 5.1.). Rezultatele verificării în post-control, sintetizate pe specii, se prezintă la 14 zile după notarea ultimului caracter (anexa 6).

8.1.5 Aprecierea purității de soi

Puritatea de soi se efectuează de către o comisie specială, constituită din reprezentanții instituțiilor de cercetări științifice, Comisiei de Stat, ANSA, în perioada în care apar particularitățile (simptomele) principale ale plantelor:

varză – căpățâna este formată pe deplin;

sfecla, morcovul, ridichea, ceapa – în faza coacerii industriale depline;

grâu, orz, ovăz, mei, triticale – caracterul tulpinii, spicului, culoarea bobului, aristele etc;

porumbul – consistența bobului, culoarea bobului, perioada de vegetație, știuleții etc;

floarea-soarelui – rădăcina, tulpina, frunzele, inflorescența, fructul (mășcat).

La verificarea purității în post-control se admit corespunzătoare loturile de semințe cu puritate varietală minimă, după cum urmează:

a) La floarea soarelui:

1) linii consangvinizate (mama) androsterile, cu puritate varietală minimă de 97 %, dar cu maximum 1 % plante fertile și cu maximum 2 % plante hibride.

2) linii consangvinizate (tata), cu puritate varietală minimă de 97 % (cu maximum 3 % plante netipice și sterile).

3) Hibrid Simplu (H.S) forme parentale cu puritate varietală minimă de 97 % dar cu maximum 1 % plante fertile și cu maximum 2 % plante netipice.

4) Hibrid Simplu (H.S) și Hibrid Triplu (H.T) (F1) cu puritate varietală minimă de 95 %.

b) La porumb:

1) linii consangvinizate cu puritate varietală minimă de 98 %.

2) linii consangvinizate androsterile cu puritate varietală minimă de 97 %, dar cu maximum 1 % plante fertile și cu maximum 2 % plante netipice.

3) Hibrid Simplu (H.S) forme parentale cu puritate minimă de 97 %, dar cu maximum 1 % plante cu știuleți netipici și maximum 2 % plante netipice.

4) Hibrid Simplu (H.S), Hibrid Triplu (H.T) și Hibrid Dublu (H.D) (F1) cu puritate minimă de 95 %.

c) La cereale:

1) la hibridi de *Triticum aestivum*, *Hordeum vulgare*, *Avena sativa* și *Oryza sativa* puritatea varietală minimă admisă la sămânța Certificată este 90,0 %

2) la hibridi de Secale cereale numărul de plante aparținând speciei cultivate și care sunt recunoscute ca având manifestări netipice hibridului simplu nu trebuie să depășească 6 la 1000 plante la semințele de Bază.

3) la sămânța Certificată, hibridul trebuie să satisfacă toate cerințele în conformitate cu caracteristicile specificate la înregistrare.

d) Rapița de ulei (*Brassica napus*) la sămânța Certificată și Hibridi: obținuți după metodele sterilității masculine citoplasmice sau auto-incompatibilității cu puritate varietală minimă de 90 %.

e) Prezența semințelor modificate genetic în partide/loturi de semințe genetic nemodificate (non-OMG) se admite până la maximum 0,9% în urma analizelor de laborator; semințele care prezintă un procent mai mare de 0,9% impurificare cu OMG se consideră semințe modificate genetic.

Puritățile varietale minime pot fi modificate de către ansa în funcție de cerințele stabilite de reglementările sau recomandările organismelor internaționale în domeniu (OCDE), la care Republica Moldova a aderat.

8.1.6 Aprecierea gradului de hibridare

Aprecierea purității biologice a liniilor consangvinizate și a gradului de hibridare la semințele hibridilor de prima generație prin metoda electroforeză a proteinelor, se efectuează obligatoriu de către toți agenții economici antrenați în domeniul producerii, procesării și comercializării semințelor hibride preponderent de porumb și floarea soarelui.

Electroforeza se execută în laborator pentru confirmarea identității și purității varietale stabilite prin examinare în câmp.

Electroforeza se poate efectua și la speciile de:

- a) grâu comun, grâu durum, orz, seară ;
- b) plante furajere: mazăre, raigras, timofică, păiuș;
- c) oleaginoase: rapiță de ulei, soia;
- d) legume: tomate, morcov, ceapă, usturoi ;

Mărimea probelor prin electroforeză, pentru unele specii, se stabilește conform specificării.

Grupa (specia)	Mărimea probei (g) (buc)	Felul probei
Cereale păioase	200 g	sămânță
Hibrizi porumb, floarea soarelui, rapiță de ulei, mazăre, soia	500 g	sămânță
Plante furajere	50 g	sămânță
Tomate, morcov,	20 g	sămânță
Ceapa, usturoi *	500 buc.	sămânță; bulbi

* La speciile respective se poate efectua determinarea și la frunze.

Confirmarea identității și purității varietale prin electroforeză se efectuează de laboratoarele abilitate și acreditate în acest domeniu.

NOTĂ:

- **Materialul semincer destinat comercializării pe piața internă/externă precum și materialul semincer de import obligatoriu trebuie să treacă prin pre-control și post-control.**
- **Prelevare probelor pentru post-control se efectuează de către inspectorii subdiviziunilor teritoriale ANSA, conform instrucțiunii și transmise la DCS pentru a fi transmise și semădate pe sectoarele Comisiei de Stat pentru testarea soiurilor de plante.**
 - **Eliberarea certificatelor de calitate inclusiv cele ISTA și de varietale OECD, atribuirea numerelor de loturi și a intervalelor de etichete pentru circulația comercială este posibilă dacă semințele au trecut procedurile de pre și post-control.**

REPUBLICA MOLDOVA

Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor, Direcția Control Semincer	APROB:

	Data, numele, prenumele, semnătura

DOCUMENT DE INSPECȚIE ÎN CÂMP
NR. _____ din _____

Partida compusă din: _____

Agent economic: _____

Contract de multiplicare nr.	Nr. licenței:	Proveniența material semincer:
Specia:		Număr de referință a lotului:
Soi (se specifică dacă soiul este modificat genetic și codul de identificare)		
Suprafața:		Categoria biologică propusă:
Premergător:		Categoria biologică înregistrată:

REZULTATELE INSPECȚĂRII

1. Purity species - % Purity species specific culture - %
2. Purity varietal - % Purity varietal specific culture - %

Inspectorul responsabil _____
Nume ,prenume, semnătura

DECIZIA AUTORITĂȚII ABILITATE

În urma inspecției în câmp, pe baza constatărilor și determinărilor efectuate, în conformitate cu legislația în vigoare, suprafața și producția realizată este:

	Admisă	Admisă sub rezervă	Admisă cu declarație	Categoria aprobată	Respinsă	Total
Suprafața, ha						

Inspector _____
Nume ,prenume, semnătura

FIȘA DE CONTROL – I
ÎNFLORIT ÎN MASĂ. „SOIURI”

Nr. crt. _____ Nr. identitate _____
inspectorul de câmp (aprobator) _____ Data _____
Agentul economic _____
Specia _____ Varietate _____ C/B _____

1. Proveniența seminței: _____

2. Amplasare: Suprafața _____ ha, parcela _____, premergătorul _____

3. Eticheta parcelei: prezentă lipsește

4. Izolare spațială: asigurată neasigurată _____

5. Starea culturală:

- gradul de îmburuienire: _____

- dezvoltarea plantelor:

 Înălțime: conformă _____ neconformă _____

 Nr. de frunze: conform _____ neconform _____

- zone cu plante slab dezvoltate, exces de umiditate, efect de margine (se delimitează pe schema)

6. Starea sanitară: conformă neconformă _____

7. Identitatea varietală: conformă neconformă _____

Observații:

Data: _____

Semnătura agentului economic: _____

Nume ,prenume, semnătura

FIȘA DE CONTROL – II
MATURITATEA FRUCTELOR. „SOIURI”

Nr. crt. _____ Nr. identitate _____
inspectorul de câmp (aprobator) _____ Data _____
Agentul economic _____
Specia _____ Varietate _____ C/B _____

1. Densitatea plantelor / ha:

Nr. punctelor de control	1	2	3	4	5
Nr. de plante / m.l					
Media de plante / m.l					

2. Puritya varietală:

Nr. punctelor de control	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Nr. plantelor analizate	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Plante tipice										
Plante netipice										
Puritya varietală, %										

3. Starea sanitară: conformă neconformă _____

4. Estimarea producției, t: _____

5. Decizia inspectorului: _____

Observații:

Data: _____ Semnătura agentului economic: _____
Nume ,prenume, semnătura

FIȘA DE CONTROL – I
ÎNFLORIT ÎN MASĂ. „HIBRIZI”

Nr. crt. _____ Nr. identitate _____
inspectorul de câmp (aprobator) _____ Data _____
Agentul economic _____
Specia _____ Varietate _____ C/B _____

5. Proveniența seminței: _____

6. Amplasare: Suprafața _____ ha, parcela _____, premergătorul _____

7. Eticheta parcelei: prezentă lipsește

8. Izolare spațială: asigurată neasigurată _____

5. Starea culturală:

- paritate, Mama/Tata: _____

- gradul de îmburuienire: _____

- dezvoltarea plantelor:

 Înălțime: conformă _____ neconformă _____

 Nr. de frunze: conform _____ neconform _____

- zone cu plante slab dezvoltate, exces de umiditate, efect de margine (se delimitează pe schema)

6. Starea sanitară: Mama conformă neconformă _____

Tata conformă neconformă _____

7. Identitatea varietală: Mama conformă neconformă _____

Tata conformă neconformă _____

Observații:

Data: _____ Semnătura agentului economic: _____

Nume ,prenume, semnătura

FIȘA DE CONTROL – II
ÎN TIMPUL HIBRIDĂRILOR. „HIBRIZI”

Nr. crt. _____ Nr. identitate _____
 inspectorul de câmp (aprobator) _____ Data _____
 Agentul economic _____
 Specia _____ Varietate _____ C/B _____

2. Densitatea plantelor / ha:

Nr. punctelor de control	1	2	3	4	5
Nr. de plante / m.l					
Media de plante / m.l					

2. Puritatea varietală:

Forma mama:

Nr. punctelor de control	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Nr. plantelor analizate										
Plante tipice										
Plante netipice										
Plante autopolenizatoare										
Plante necârnite (tomate)										
Puritatea varietală, %										

Forma tata:

Nr. punctelor de control	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Nr. plantelor analizate										
Plante tipice										
Plante netipice										
Puritatea varietală, %										

3. Starea sanitară: **Mama** conformă neconformă _____
 Tata conformă neconformă _____

Observații:

Data: _____ Semnătura agentului economic: _____
Nume ,prenume, semnătura

FIȘA DE CONTROL – III
LA MATURITATEA FRUCTELOR. „HIBRIZI”

Nr. crt. _____ Nr. identitate _____
inspectorul de câmp (aprobator) _____ Data _____
Agentul economic _____
Specia _____ Varietate _____ C/B _____

1. Tipicitatea fructelor:

Nr. determinări	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Fructe analizate										
Fructe tipice										
Fructe netipice										
Tipicitatea fructelor, %										

conformă neconformă

2. Starea sanitară: conformă neconformă _____

3. Estimarea producției, t: _____

4. Decizia inspectorului: _____

Observații:

Data: _____ Semnătura agentului economic: _____

Nume ,prenume, semnătura

ADEVERINȚA DE TRANSPORT SEMINȚE ȘI MATERIAL SADITOR

SERIA: _____ NR: _____

Agent economic:	
Cod autorizație:	
Specia:	
Varietate (se specifică dacă soiul este modificat genetic și codul de identificare):	
Categoria biologică:	
Nr. de identitate:	
Anul recoltei:	
Cantitatea:	

Se expediază cu mijlocul de transport: _____ Nr. de înmatriculare: _____

Subsemnatul _____, inspector de stat, garantez, precum sămânța _____ provine din producția aprobată în câmp cu documentul nr. _____ eliberat de DRSA al ANSA _____ și că nu a fost impurificată cu alte specii, varietăți sau categorii biologice pe timpul recoltării și transportului la stația de prelucrare.

Contractul cu stația de prelucrare Nr. _____ din _____

Recepționat _____ kg

Data _____

INSPECTOR RESPONSABIL

RESPONSABIL STAȚIA DE PRELUCRARE

Nume ,prenume, semnătura

Nume ,prenume, semnătura

Nota:

Recolta de semințe de la producător la stație de prelucrare, trebuie însoțită de „ADEVERINȚĂ DE TRANSPORT”, document eliberat și înseriat de autoritate, și completat de producător pentru fiecare mijloc de transport.

„ADEVERINȚĂ DE TRANSPORT” se completează în 3 exemplare, din care unul rămâne la agent economic, al doilea însoțește sămânța la stația de prelucrare și al treilea se depune la IGSFCS.

Sămânța necertificată final, circulă cu „ETICHETA GRI ȘI DOCUMENTUL DE ÎNSOȚIRE A SEMINȚEI NECERTIFICATĂ FINAL”.

REPUBLICA MOLDOVA

Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor, Direcția Control Semincer	APROB:

	Data, numele, prenumele, semnătura

RAPORTUL DE EVALUARE

NR. _____ din _____

Agent economic:		
Nr. de identitate a parcelei:	Suprafața respinsă:	ha
Varietate:	Cat. biologică:	
Inspectorul de câmp (aprobator) abilitat:		

CAUZELE EVENTUALEI RESPINGERI
☐ starea culturală proastă; ☐ izolarea insuficientă; ☐ impuritate componentelor; ☐ plante necastrate Altă cauză: _____

Lucrări obligatorii de efectuat:

Până la data de: _____

În caz dacă lucrările nu au fost efectuate, parcela se respinge.

PLANUL PARCELEI	Suprafața: respinsă _____ ha
	rămasă _____ ha
	Stadiul vegetativ:
	Numărul controlului:
	Motiv de respingere:
	Data:
	Semnătura inspector de stat:
	Semnătura agent economic:

Data _____

Semnătura responsabil _____
Nume ,prenume, semnătura

Prezentul Raport se completează pe baza datelor din Fișa de control, în cazul în care cultura nu îndeplinește condițiile din regulile și normele în vigoare.

Suprafața respinsă se va recolta separat.

Se va anunța inspectorul de stat înainte începerii recoltatului.

Agent economic „AMG-Agroselect
comerț” SRL
Adresa juridică
or. Chișinău, str. M. Viteazul, 11
Tel. de contact (22) 829959

Aprob:
șeful Direcției Control Semincer

DI. Dumitru RUSU

CERERE

Prin prezenta, solicităm eliberarea certificatului de varietate conform Schemelor
Semincere OECD pentru următoarele loturi de semințe:

Nr. crt.	Specia	Varietate	C/B	Lotul			Intervalul de etichete
				Numărul lotului	Greutatea, kg	Nr. saci	
1.	Floarea soarelui	Hipersol	C-1	SD 300631-117	1520	190	456689-461398
2.	Floarea soarelui	Hipersol	C-1	SD 300631-217	1710	180	
3.	Floarea soarelui	Hipersol	C-1	SD 300631-317	1404	130	
4.	Floarea soarelui	Sirocco	C-1	SD 300531-117	5120	640	
5.	Floarea soarelui	Sirocco	C-1	SD 300531-217	15288	1680	
6.	Floarea soarelui	Sirocco	C-1	SD 300531-317	17334	1620	
7.	Floarea soarelui	Sirocco	C-1	SD 300531-417	24986	2015	
8.	Floarea soarelui		C-1				
9.	Floarea soarelui		C-1				
10.	Floarea soarelui		C-1				
11.	Floarea soarelui		C-1				
12.	Floarea soarelui		C-1				
13.	Floarea soarelui		C-1				

Destinatar: _____

Remarcă: _____

Reprezentant agentului economic _____ Data
depunerii cererii: de la _____

Numele, prenumele

Semnătura

SE COMPLETEAZĂ DE AGENȚIA

**AGENȚIA NAȚIONALĂ PENTRU
SIGURANȚA ALIMENTELOR**
NATIONAL AGENCY FOR FOOD SAFETY

MD-2004, mun. Chișinău,
bld. Ștefan cel Mare, 162
Tel/fax. +373/022-210-010
www.ansa.gov.md, info@ansa.gov.md

MD-2004, Chișinău,
162, Ștefan cel Mare av.
Tel/fax. +373/022-210-010
info@ansa.gov.md, www.ansa.gov.md

VARIETY CERTIFICATE**CERTIFICAT DE VARIÉTÉ**

Certificate Number

Certificat Numérou:

MDA-013/16

Issued under the O.E.C.D. Scheme for Varietal Certification of:
Délivré conformément au système de l'O.C.D.E. pour la certification variétale des:

☐ Grass and legume seed
Semences de plantes herbagères et légumineuses	☐ Cereal seed
Semences de céréales
☒ Crucifer seed and other oil or fiber species seed
Semences de plantes crucifères et d'autres espèces oléagineuses ou à fibres	☐ Maize and sorghum seed
Semences de maïs et de sorgho

Species Espèce	Helianthus annuus L	Variety Variété	Codru
Lot reference No. No. de référence du lot	SD300431-1015	Declared weight of lot,kg Poids déclaré du lot, kg	5852
Number of containers Nombre d'emballages	760	Label serial numbers Numéros de série des étiquettes officielles	834410 - 835169

The seed lot bearing this reference number has been produced in accordance with the OECD Seed Scheme and is approved as:
Le lot de semences portant ce numéro de référence a été produit conformément au Système des semences de l'OCDE et a été approuvé comme:

☐ Pre-Basic Seed (white label with diagonal violet stripe) Semences de Pré-Base (étiquette blanche barrée d'une bande violette)	☐ Basic Seed (white label) Semences de Base (étiquette blanche)	☒ Certified Seeds 1st Generation (blue label) Semences Certifiées, 1ère Génération (étiquette bleue)	☐ Certified Seeds ___ Generation (red label) Semences Certifiées ___ Génération (étiquette rouge)	☐ Not Finally Certified Seeds (grey label) Semences n'ayant pas été finalement certifiées (étiquette grise)
---	---	---	--	---

Parent Generation Lot Reference Numbers (If Applicable): / Numéro de référence du lot de la génération parentale (si concerné):

Remarks/ Remarques:

This seed lot meets EC Rules and Standards insofar as they are known
Ce lot de semences respecte les règles et les normes connues de la CE

Country of destination/ Pays destinataire:

EU Countries/ Pays membres de l'UE,
Republic of Moldova/ République de Moldova,
CIS Countries/ Pays membres de la CEI

Place
Lieu

Republic of Moldova, Chisinau
République de Moldova, Chisinau

Date

28.01.2016

Seed control Department Official
Responsable du Département du contrôle des semences

Dumitru RUSU